

18. søndag efter Trinitatis

Salmevalg

729: Nu falmer skoven

294: Talsmand, som på jorderige

691: Loven er et helligt bud

54: Hvad mener I om Kristus?

728: Du gav mig, o Herre, en lod af din jord

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Matthæus

Da farisæerne hørte, at Jesus havde lukket munden på saddukæerne, samlede de, og en af dem, en lovkyndig, spurgte ham for at sætte ham på prøve: ”Mester, hvad er det største bud i loven?” Han sagde til ham: ”Du skal elske Herren din Gud af hele dit hjerte og af hele din sjæl og af hele dit sind.’ Det er det største og det første bud. Men der er et andet, som står lige med det: ’Du skal elske din næste som dig selv.’ På de to bud hviler hele loven og profeterne.”

Mens farisæerne var forsamlet, spurgte Jesus dem: ”Hvad mener I om Kristus? Hvis søn er han?” De svarede:

”Davids.” Han sagde til dem: ”Hvordan kan David så ved
Ånden kalde ham herre og sige:

’Herren sagde til min herre:

Sæt dig ved min højre hånd,
indtil jeg får lagt dine fjender
under dine fødder?’

Når David altså kalder ham herre, hvordan kan han så være
hans søn?” Ingen kunne svare ham et ord, og fra den dag
turde helle ingen længere spørge ham om noget.

Prædiken

Prædikenteksten til i dag viser, hvad det er, der gør
kristendommen til både den enkleste og vanskeligste af
alle kunster. Nogle farisæere vil sætte Jesus på prøve, og
så spørger de ham: Hvad er det største bud i loven? Det var
ganske almindeligt på den tid, at man satte hinanden på
prøve på den måde; og den der bedst formåede at
udtrykke hele lovens budskab i en eneste essentiel
sætning, vandt hæder og ære. På samme måde har jeg
spurgt et af konfirmandholdene, om de kunne udtrykke

kristendommen med en eneste sætning. Og det er ikke så nemt, for lægger vi vægt på én ting, så glemmer vi tit noget andet; men de har nu faktisk gjort det meget godt – altså de konfirmander, der har husket at aflevere deres sætning! Men ligesom jeg har spurgt konfirmanderne, således spurgte nogle farisæere altså også Jesus for næsten 2000 år siden, om hvad lovens største bud var. Og Jesus fik ikke en uge til at svare, men han blev afkrævet et svar lige nu og her! Og Jesus svarer, i hvert fald til at begynde med, helt som man kunne forvente: ”Du skal elske Herren din Gud af hele dit hjerte, af hele din sjæl og af hele dit sind!” Det var standard-svaret på den tid: Essensen af loven gjaldt Gud. Sammenlignet med Gud var vi mennesker ikke andet end græshopper, som det bliver udtrykt i den gammeltestamentlige læsning; altså var vi mennesker ubetydelige væsner, hvis vigtigste og fineste beskæftigelse måtte være at elske Gud og at lovprise Gud. Man gik meget op i, hvad der var rigtigt og forkert, så spørgsmålene og svarene var uhyre vigtige; og samtidig var det af den allerstørste betydning, at loven var Guds

lov. Det var ikke bare noget tilfældigt, som nogen havde fundet på. Den kom fra Gud, og derfor var det loven der på den ene side åbenbarede sandheden og på den anden side åbenbarede Gud selv. Når de derfor i det gamle testamente spurgte, hvad vi kunne sammenligne Gud med, var svaret i første omgang naturligvis, at vi ikke kan sammenligne Gud med noget som helst. Men i anden omgang kunne vi også svare: Gud kommer til udtryk i loven; og hvis vi vil behage Gud, så lever vi efter loven, og så lever vi retfærdigt!

Så næsten hele den jødiske teologi på det tidspunkt kunne udtrykkes i den ene sætning. Jesus havde svaret rigtigt, og jeg forestiller mig, at farisæerne stod nikkede, og måske tænkte de et kort øjeblik: ”Det var et godt svar, den mand må sandelig være én af vores egne!”

Men så fortsatte Jesus: Men der er et andet bud, som står lige med det. Og pludselig steg opmærksomheden. Hvad der ind til det øjeblik forekom mængden at være en almindelig, halvkedelig læresamtale blev lige pludselig

interessant. Det var meget dramatisk. En kvinde, der sad i baggrunden og strikkede, mistede en maske; en fornem mand, der gik forbi mængden, glemte at se efter, hvor han trådte, og snublede over en høne; enkelte havde allerede været på vej væk, men i samme øjeblik stoppede de, vendte om og spidsede ører. Og Jesus stod et kort øjeblik og nød al opmærksomheden. Så tog han en slurk vand, en dyb indånding og kiggede rundt på forsamlingen. Og så sagde han: ”Du skal elske din næste som dig selv.’ På de to bud hviler hele loven og profeterne.” Der var fortsat helt stille. De fleste tænkte på, hvad de ind til videre havde brugt dagen til. Den lovkyndige farisæer, der havde spurgt Jesus, hvilket bud, der var det største i loven, overvejede et kort øjeblik, om han skulle påpege over for Jesus, at man altså ikke kunne vælge to love, men så kom han i tanker om, at hans lillebror havde brækket benet, og vist havde svært ved at forsørge familien for tiden; den fornemme mand, der var snublet over hønen var netop i gang med at finde et tilfældigt skarn, som han kunne give skylden for sin ulykke, da han pludselig lagde mærke til en

blind kvinde, der var ved at snuble over en anden høne, og han kom hende straks til undsætning; de fleste farisæere stod og overvejede, hvordan de havde brugt dagen. Jo, de havde nok lovprist Gud, men havde de elsket deres næste? Havde de måske været mere optaget af, hvor gode de var til at elske Gud?

Kvinden, der sad i baggrunden og strikkede, sad og smilte, fordi hun var i færd med at strikke en trøje til sin spedalske søster.

Sådan foregik det, da Jesus sagde de ord, som er blevet så essentiel en del af det, vi forstår ved kristendom. Kristendom er næstekærlighed, kan vi finde på at sige. Og naturligvis er kristendom næstekærlig. Det er så enkelt. Kristendom er kærlighed til Gud og næsten. Men det er også uendeligt svært; for det er et bud, der aldrig nogen sinde hviler. Vi skylder altid kærlighed til vores næste. Jeg er sikker på, at de fleste af os, gør vores bedste i forhold til vores venner, i forhold til vores familie, i forhold til de fremmede, vi møder i løbet af dagen, men jeg er også

overbevist om, at de fleste af os af og til erfarer, at vi skuffede en ven; at vi glemte én, der havde brug for os; at vi bandede over en, vi havde kær; at vi ikke fik besøgt naboen, da taget brød sammen på deres hus. Der er helt sikkert mange eksempler, både lettere og tungere, og det kan give sådan et forfærdeligt stik i hjertet, når den forfærdelige sandhed et øjeblik går op for os.

Det svære ved kristendommen er, at den ikke er en facitliste, hvor vi kan søge vished om vores egen godhed. Kristendommen afslører først og fremmest, at næstekærligheden altid er forsinket. Det var hvad der gik op for folk, da Jesus sagde, ”du skal elske din næste som dig selv.” Hver især erfarede på et øjeblik fire ting: For det første: Jeg skal *elske*, det vil sige, at jeg skal involvere mig, og at kærligheden må komme før noget som helst andet bud. For det andet: Jeg *skal* elske, ethvert menneske, til enhver tid; der findes ingen relativering af buddet. For det tredje: Det er *mig*, der skal elske. Jeg kan ikke kræve, at andre tager sig af det, som bør være min opgave. For det fjerde: Jeg burde allerede have gjort det!

Det øjeblik, hvor vi for første gang siger, ”jeg burde allerede have gjort det,” er det øjeblik, hvor vi hver især spiser af frugten fra kundskabens træ, som står i det paradys, vi alle sammen har tabt. Det er, hvad vi kalder arvesynd. Og som I kan høre, så betyder arvesynden ikke, at vi er født som syndere, men det betyder derimod, at når ansvaret for vores næste går op for os, så opdager vi også straks, at vi tænkte først på os selv.

Og det ville jo være nedslående nyheder, hvis historien endte her. Men det gør den heldigvis ikke. Historien fortsætter med Kristus. ”Hvad mener I om Kristus? Hvis søn er han?” spørger Jesus. Kristus er søn af Gud og mennesker. Det er evangeliets under. At Kristus er åbenbaringen af den sande Gud og åbenbaringen af det sande menneske. Gennem Jesus’ gerninger viser Kristus os, hvad det vil sige at være et menneske, der lever efter næstekærlighedens bud. Gennem Jesu Kristi kærlighed til os, åbenbares Guds kærlighed til menneskeheden.

Når det Gamle Testamente spørger: ”Med hvem vil I sammenligne Gud?” Må vi svare, at intet kan sammenlignes med Gud, og menneskene er ikke andet græshopper, når de ses fra Guds Himmel. Men Gud er ikke kun i Himlen. Gud er også på jorden. Og vi er ikke kun græshopper, vi er Guds udvalgte, hellige og elskede. Gud har givet os to tegn på sin kærlighed og tilgivelse: dåben og nadveren!

I dåben bliver vi Guds børn. I dåben åbenbarer Gud sin kærlighed til det ene menneske, der bliver døbt. Det er ikke en handling, et menneske skal gøre sig fortjent til. Et hvilket som helst menneske er til enhver til elsket af Gud, og Guds kærlighed gør os uden tvivl i stand til meget mere, end vi ville være i stand til uden kærligheden.

I nadveren bliver Gud nærværende. I nadveren bliver Gud nærværende som den tilgivende Gud. Tilgivelsens sted er fællesskabet, og derfor er nadveren ikke et ritual, der foregår i ensomhed, for det er et måltid, der nydes i fællesskabet. I nadveren bliver Gud nærværende som

næsten, som den, der sidder ved siden af mig. Sand gudstjeneste, sagde Luther, vil sige at tjene næsten.

Derfor synger vi også til sidst i Gudstjenesten i dag endnu en gang høstsalmen, Du gav mig, o Herre, en lod af din jord: ”Så lær mig da, Herre, at dig til behag, jeg bruger det pund, mig blev givet, at fylde med hæderligt virke min dag, at hjælpe og værne om den, som er svag, at elske, thi deri er livet.”